

&

–

–

–

Ontwerprichtlijn ter bevordering van de reparatie van door consumenten gekochte goederen: een poging tot fundamentele wijziging van het consumentengedrag en rol voor de ingenieur en de architect

1. Inleiding

Met een voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke regels ter bevordering van de reparatie van goederen en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/23/94 en de Richtlijnen (EU) 2019/771 en (EU) 2020/1828, hierna genoemd "*de Ontwerprichtlijn*" heeft de Europese Commissie op 22 maart 2023 een voorstel geformuleerd waarbij, als onderdeel van het Europees actieplan ter bevordering van de circulaire economie en ter ondersteuning van de duurzame economie, het recht van de consument op reparatie *wettelijk* wordt verankerd. Het betreft hier een initiatief dat samenhangt met andere door de Europese Commissie genomen initiatieven inzake duurzame producten, circulaire elektronica, de grotere rol van consumenten bij de groene transitie alsook met productspecifieke uitvoeringsverordeningen inzake het ecologisch ontwerpproces.

De Ontwerprichtlijn heeft het voorwerp uitgemaakt van een publieke bevraging in de loop van 2022 en werd vervolgens op 22 maart 2023 definitief werd aangenomen door de Europese Commissie. Intussen is het besluitvormingsproces binnen het Europees Parlement lopende. De Ontwerprichtlijn moet worden gekoppeld aan het ontwerp van Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG, hierna genoemd "*de Ontwerpverordening*". De Ontwerpverordening strekt ertoe om de productreparatie reeds als een element mee te nemen in de ontwerp- en productiefase van goederen en m.n. het vaststellen van de productontwerpvereisten en het verzekeren van de latere beschikbaarheid van de reserveonderdelen. Op de Ontwerpverordening zal evenwel in onderhavige bijdrage niet nader worden ingegaan.

Een derde luik vormt de ontwerprichtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de richtlijnen 2005/29/EG en 2011/83/EU wat betreft het versterken van de positie van de consument voor de groene transitie door middel van betere informatie en bescherming tegen oneerlijke praktijken, hierna "*de Ontwerprichtlijn Consumentinformatie*". De Ontwerprichtlijn Consumentinformatie -die evenmin in onderhavige bijdrage inhoudelijk wordt behandeld- heeft als doel informatie in het verkooppunt aan consumenten ter beschikking te stellen inzake de duurzaamheid van de repareerbaarheid van goederen zodat de consumenten over de noodzakelijke informatie beschikken om tot *duurzame aankoopbeslissingen* te komen.

¹ COM (2023)/155 final-2023/0083 COD

In de Ontwerprichtlijn wordt dan ook samenvattend overwogen:

"Het gecombineerde effect van de verordening ecologisch ontwerp en de richtlijn consument en groene transitie zal de duurzaamheid van producten verbeteren en duurzame aankopen bevorderen. Deze rechtsinstrumenten pakken echter niet de problemen aan die de consumenten ervan weerhouden om een product in de fase na verkoop te laten repareren. Dit initiatief [dit is de Ontwerprichtlijn] vult die leemte en richt zich op de gebruiksfase van door consumenten gekochte goederen. (...) De drie initiatieven vullen elkaar aan en genereren synergiën door te kiezen voor een allesomvattende aanpak van de gemeenschappelijke doelstelling van duurzame consumptie. Ze zijn ontworpen om een cumulatief effect te hebben en samen de gehele levenscyclus van een product te bestrijken."

2. Toelichting betreffende de Ontwerprichtlijn

In artikel 3 van de Ontwerprichtlijn wordt het doel van de harmonisatie omschreven:

"De lidstaten behouden in een nationale wetgeving geen bepalingen die afwijken van die welke in deze richtlijn zijn vastgesteld of voeren dergelijke bepalingen niet in."

Vervolgens wordt in artikel 1, tweede lid, het toepassingsgebied van de Ontwerprichtlijn gedefinieerd, m.n. de reparatie van door consumenten² gekochte goederen in het geval van een gebrek dat aan de goederen optreedt of aan het licht komt buiten de aansprakelijkheid van de verkoper overeenkomstig artikel 10 van de Richtlijn (EU)2019/77. Dit kan het geval zijn met betrekking tot een gebrek dat nog niet bestond op het tijdstip dat de goederen aan de consument worden geleverd of wanneer het conformiteitsgebrek pas na de aansprakelijkheidstermijn aan het licht komt.

Voor deze gebreken wordt met de Ontwerprichtlijn een nieuw document geïntroduceerd, m.n. het Europees reparatie-informatieformulier (artikel 4), gekoppeld aan een verplichting tot reparatie (artikel 5) met de bijhorende informatieverplichting (artikel 6) en de verplichting tot het oprichten van een onlineplatform voor reparatiediensten en voor herstelde goederen (artikel 7).

² Tijdens de consultatie heeft de American Chamber of Commerce tot he European Union ("AmCham EU") aangedrongen op een duidelijke uitsluiting van de B2B overeenkomsten omdat, in een commerciële context, ondernemingen reeds vertrouwd zijn met onderhoud en herstellingen (waarbij wordt verwezen naar "take-back schemes, reverse logistics, leasing and servicing models that are customised to meet business needs"), en er bijgevolg geen behoefte voorligt voor een wettelijke regeling. Andere respondenten (zoals het European Law Institute) delen deze visie niet: "For the goal of sustainability to be reached, it is imperative that the right to repair –as well as other means which foster sustainability- are also strengthened in B2B contracts. Here it is up to national legislators to act. However, a proposal by the EC for B2C relations could serve as a model for national amendments. In order to provide legal certainty for businesses, it would also be preferable if there were no differences between B2B and B2C rules".

De Ontwerprichtlijn brengt vervolgens ook een aantal wijzigingen aan betreffende de bestaande richtlijnen inzonderheid wat betreft de rechten van kopers betreffende gebreken aan geleverde goederen. Hierbij wordt m.n. op gerichte wijze de keuze tussen reparatie en vervanging krachtens de bestaande Richtlijn (EU)2019/717 gewijzigd in die zin dat het dient te gaan over een *weloverwogen* keuze in functie van de concrete voorliggende omstandigheden:

"Artikel 13

Remedies in geval van conformiteitsgebrek

1. *In geval van een conformiteitsgebrek heeft de consument het recht de goederen in conformiteit met de overeenkomst te laten brengen, een evenredige prijsvermindering te krijgen, of de overeenkomst te ontbinden overeenkomstig de in dit artikel bepaalde voorwaarden.*
2. *Om de goederen in conformiteit te brengen, kan de consument kiezen tussen herstelling en vervanging, tenzij de gekozen remedie onmogelijk of in vergelijking met de andere remedies voor de verkoper onevenredige kosten met zich mee zou brengen, rekening houdend met alle omstandigheden, zoals:*
 - a) *de waarde die de goederen zonder het conformiteitsgebrek zouden hebben;*
 - b) *de omvang van het conformiteitsgebrek, en*
 - c) *de vraag of de alternatieve remedie concreet mogelijk is zonder ernstige overlast voor de consument.*

In afwijking van de eerste zin van dit lid herstelt de verkoper, indien de kosten voor vervanging gelijk zijn aan of hoger zijn dan de herstellingskosten, de goederen om deze goederen in conformiteit te brengen. [Het laatste lid wordt aan het bestaande artikel 13 toegevoegd]

De essentie van de Ontwerprichtlijn vormt artikel 5, getiteld "*Reparatieverplichting*" dat luidt als volgt:

1. *De lidstaten zorgen ervoor dat de producent op verzoek van de consument kosteloos, tegen betaling van een prijs of tegen een andere tegenprestatie goederen repareert waarvoor repareerbaarheidsvereisten zijn vastgesteld in de in bijlage II vermelde rechtshandelingen van de Unie en zulks binnen de grenzen van die vereisten. De producent is niet verplicht dergelijke goederen te repareren wanneer reparatie onmogelijk is. De producent kan de reparatie uitbesteden om te voldoen aan zijn reparatieverplichting.*
2. *Wanneer de producent die op grond van lid 1 tot reparatie verplicht is, buiten de Unie is gevestigd, komt zijn gemachtigde vertegenwoordiger in de Unie de verplichting van de producent na. Wanneer de producent geen gemachtigde vertegenwoordiger in de Unie heeft, komt de importeur van het betrokken goed de verplichting van de producent na. Indien er geen importeur is, komt de distributeur van het betrokken goed de verplichting van de producent na.*

3. De producenten zorgen ervoor dat onafhankelijke reparateurs toegang hebben tot reserveonderdelen en reparatiegerelateerde informatie en instrumenten overeenkomstig de in bijlage II vermelde rechtshandelingen van de Unie.

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 15 gedelegeerde handelingen vast te stellen om bijlage II te wijzigen door de lijst van rechtshandelingen van de Unie waarin reparatievereisten zijn vastgesteld, bij te werken in het licht van de ontwikkelingen in de wetgeving."

Bij de bespreking in de Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming (2019-2024) van het Europees Parlement [2023/0083 (COD)] werd, tijdens een eerste lezing, voorgesteld om artikel 5 als volgt aan te passen én aan te vullen³:

"1. De lidstaten zorgen ervoor dat de producent op verzoek van de consument goederen repareert die zijn vastgesteld in bijlage II. De producent is niet verplicht dergelijke goederen te repareren wanneer een reparatie feitelijk of wettelijk onmogelijk is. De producent zal het verzoek van de consument niet weigeren voor louter economische redenen, zoals de kosten. De producent kan de reparatie uitbesteden om te voldoen aan zijn reparatievereisten.

1a. De reparatie overeenkomstig het eerste lid zal worden uitgevoerd onder de volgende voorwaarden:

- a) de reparatie wordt kosteloos of tegen tegenprestatie uitgevoerd;
- b) de reparatie wordt uitgevoerd binnen een termijn van 15 kalenderdagen vanaf de datum waarop de producent het fysisch bezit van het goed heeft, het goed heeft verworven of toegang heeft gekregen tot het goed vanwege de consument; en
- c) de producent zal de consument een vervangend goed uitlenen voor de duur van de herstelling.

2. Wanneer de producent die op grond van lid 1 tot reparatie verplicht is, buiten de Unie is gevestigd, komt zijn gemachtigde vertegenwoordiger in de Unie de verplichting van de producent na. Wanneer er geen importeur is, zal de dienstverlener voor het betrokken goed de verbintenis van de producent uitvoeren. Wanneer er geen dienstverlener voor is, zal de distributeur van het betrokken goed de verplichting van de producent nakomen. Wanneer er in de Europese Unie geen producent, erkende vertegenwoordiger, importeur of dienstverlener is gevestigd, zal de verplichting van de producent worden uitgevoerd door de aanbieder van een online platform dat consumenten toelaat om overeenkomsten op afstand te sluiten met handelaars, voor zover de voorwaarden van Artikel 6 (3) van Verordening (EU) 2022/2065 zijn vervuld.

3. Voor alle goederen vermeld in bijlage II zullen de producenten, onafhankelijke reparateurs en consumenten toegang verlenen tot alle reserveonderdelen en alle reparatie gerelateerde informatie en instrumenten tegen een redelijke en niet-discriminerende kost voor een periode die overeenstemt met ten minste de verwachte levensduur van het goed.

³ Het betreft hier een eigen vertaling.

3a De producenten zullen op hun website alle informatie met betrekking tot de reparatie beschikbaar maken zoals de reparatiekosten en de prijzen van de reserveonderdelen voor de goederen opgenomen in bijlage II.

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 15 gedelegeerde handelingen vast te stellen om bijlage II te wijzigen door het toevoegen van nieuwe repareerbare goederen aan de lijst en dit in het licht van ontwikkelingen in de wetgeving en de markt."

De reparatieplicht is bijgevolg specifiek gekoppeld aan de "rechtshandelingen" die in bijlage II van de Ontwerprichtlijn zijn opgenomen en omvatten:

"1. Huishoudelijke wasmachines en huishoudelijke was-droogcombinaties overeenkomstig Verordening (EU) 2019/2023 van de Commissie;

2. Huishoudelijke afwasmachines overeenkomstig Verordening (EU) 2019/2022 van de Commissie;

3. Koelapparaten overeenkomstig Verordening (EU) 2019/2024 van de Commissie;

4. Koelapparaten overeenkomstig Verordening (EU) 2019/2019 van de Commissie;

5. Elektronische beeldschermen overeenkomstig Verordening (EU) 2019/2021 van de Commissie;

6. Lasapparatuur overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1784 van de Commissie;

7. Stofzuigers overeenkomstig Verordening (EU) nr. 666/2013 van de Commissie

8. Servers en gegevensopslagproducten overeenkomstig Verordening (EU) 2019/424 van de Commissie;

9. [Mobiele telefoons, draadloze telefoons en tablets overeenkomstig Verordening (EU) .../... van de Commissie]"

In de Commissie Binnenlandse Markt en Consumentenbescherming wordt voorgesteld om alle verwijzingen naar de verordeningen die bij voormelde producten zijn opgenomen te schrappen waarbij tevens volgende bepalingen worden toegevoegd: 8.a "Motorvoertuigen en hun aanhangwagens en/of systemen, onderdelen en aparte technische eenheden bestemd voor zulke voertuigen", 9.a "Batterijen en afvalbatterijen" en 9.b "Fietsen".

Voor producten die (voorlopig) niet in bijlage II zijn opgenomen, kan de producent vanzelfsprekend zelf, vrijwillig, hersteldiensten aanbieden als alternatief voor vervanging.

Teneinde de consument in staat te stellen om effectief zijn recht tot reparatie uit te oefenen dienen de lidstaten op een gemakkelijk toegankelijke, duidelijke en begrijpelijke wijze informatie te verstrekken over de beschikbare reparatiediensten waarbij, bij wijze van voorbeeld, wordt verwezen naar een onlineplatform voor reparatie en herstelde producten, zoals nader uitgewerkt in artikel 7 van de Ontwerprichtlijn.

Tijdens de bespreking in de Commissie Interne Markt en Consumentenzaken werd nog verder toegevoegd dat de informatie op het onlineplatform vlot toegankelijk dient te zijn en geactualiseerd. Verder is bepaald dat de lidstaten zich ertoe verbinden om te voorzien in een koppeling tussen de nationale onlineplatformen voor herstel, waarbij de Commissie als opdracht

heeft te waken over de publieke beschikbaarheid van informatie en de vlotte toegankelijkheid tot deze informatie voor reparatiebedrijven én consumenten. Hierbij wordt aan de lidstaten en de Commissie bovendien de taak opgelegd om niet enkel in te staan voor het faciliteren van de toegang tot de betreffende platformen maar ook om, voor consumenten die goederen op afstand hebben gekocht, te verzekeren dat de betreffende onlineplatformen toegankelijk zijn.

Voormelde onlineplatformen vormen *de kern van de reparatieverplichtingen* en moeten meer bepaald zowel aan consumenten als aan dienstverleners voor reparatie toelaten om het Europees reparatie-informatieformulier op te vragen en de nodige contactgegevens te bekomen hetzij van potentiële reparatiebedrijven, hetzij voor wat betreft de beschikbaarheid van onderdelen en andere toebehoren die het mogelijk moeten maken om de herstellingen uit te voeren. Hierbij wordt, in aanvulling op het initiële voorstel, nu ook voorgesteld om een markt voor dienstverleners inzake herstellingsdiensten te creëren, naast de hersteldiensten die door de producenten worden aangeboden.

In artikel 10 van de Ontwerprichtlijn is voorzien dat het hierbij gaat om *dwingende bepalingen* waarbij nationale bepalingen niet kunnen afwijken van de minimale bescherming die door de Ontwerprichtlijn wordt geboden, onverminderd het recht voor lidstaten om desgevallend een hogere bescherming van de consument aan te bieden.

Zoals hiervoor toegelicht loopt het goedkeuringsproces betreffende de Ontwerprichtlijn en heeft m.n. op 26 juni 2023 de Commissie voor de Interne Markt en Consumentenbescherming naar aanleiding van de eerste lezing een rapport opgesteld waarbij bijkomende voorstellen tot amendering van de Ontwerprichtlijn kunnen worden ingediend tot 7 september 2023. Een aantal amendementen werden reeds voorgesteld zoals hiervoor aangegeven. De voorgestelde amendementen strekken ertoe om, enerzijds, een aantal onderdelen van de Ontwerprichtlijn te verduidelijken en, anderzijds, het ambitieniveau wat betreft de reparatie van goederen nog te verhogen, m.n. door:

- (a) de vereisten voor de herstelperiode op te schalen;
- (b) het niveau van de ongemakken bij de consument bij het ter beschikking stellen van een vervangend product (in afwachting van de herstelling van het goed) te beperken; en
- (c) de producent rechtstreeks aansprakelijk te maken voor de herstelling zonder dat hierdoor een rechtstreekse contractuele band tussen de producent en de consument wordt gecreëerd, doch enkel een *bijkomende zekerheid* wordt ingebouwd voor het uitvoeren van de herstellingen met een bevrijding van de verkoper.

Tenslotte wordt ook voorgesteld om de wettelijke garantieperiode voor de herstellingen met een periode van 2 jaar te verlengen ingaande op het tijdstip dat de herstelling is uitgevoerd.

Andere amendementen beogen om het voorwerp van de Ontwerprichtlijn *uit te breiden* aangezien er meer producten voor herstelling in aanmerking komen dan initieel werd aangenomen. Bovendien is er een aanzienlijke vraag voor transparantie in *gebruiksfase* (na de verkoop) waarbij het noodzakelijk is dat de producenten de consumenten op een geactualiseerde en gebruiksvriendelijke wijze informeren over de geraamde kosten van een herstelling met inbegrip van de kosten van de onderdelen. Dit moet leiden tot *een onafhankelijke markt* voor de herstelling

van producten en bovendien de consumenten de mogelijkheid bieden om weloverwogen te kiezen voor onafhankelijke dienstverleners van het uitvoeren van de herstellingen.

Het is dan ook de bedoeling om, aan de aanbodzijde van de hersteldiensten, te komen tot een markt waar er, enerzijds, hersteldiensten worden aangeboden door de producent of de verkoper van een goed en, anderzijds, door gespecialiseerde dienstverleners die herstellingswerken aanbieden zonder dat zij met een fabrikant van een bepaald product of goed verbonden zijn.

3. Het belang van de Ontwerprichtlijn (en de Ontwerpverordening) voor ingenieurs en architecten

Ook ingenieurs leveren, vanuit hun beroep, een *wezenlijke bijdrage* aan het oplossen van maatschappelijke duurzaamheidsvraagstukken: hun ideeën en ontwikkelingen, gedefinieerd als "*sustainable engineering*"⁴ verbeteren het milieu, de economie en de werkgelegenheid. Superhelden uit het Marvel-universum maar dan in het echt⁵. Prof. Steven Van Passel, hoogleraar milieueconomie aan de Universiteit Antwerpen⁶ licht de potentiële rol van een ingenieur in het duurzaamheidsconcept als volgt toe:

"Als een technologische ontwikkeling een positieve impact heeft op verschillende aspecten: de economie, de samenleving en het milieu. Je hebt ingenieurs nodig die nieuwe innovaties bedenken en ontwikkelen. Dit kunnen bijvoorbeeld oplossingen zijn in de circulaire economie die materiaal- en afvalstromen sluiten. Daarnaast heb je ook ingenieurs nodig die alles naar een werk- en schaalbaar businessplan kunnen vertalen."

Ingenieurs vullen bijgevolg een belangrijke rol in bij het doorlopen van het ontwikkelingsproces van duurzame producten binnen de circulaire economie⁷. De rol van de ingenieur/architect bij het ontwerpproces van zowel producten als gebouwen is immers cruciaal en vormt een wezenlijk element bij het vastleggen van *ecologische ontwerpen*, zijnde prestatie- of informatievereisten die bedoeld zijn om een goed of product ecologisch duurzamer te maken. Ook bij het vastleggen van ecologische ontwerpen, zijnde de integratie van overwegingen inzake ecologische duurzaamheid in de kenmerken van het product of het gebouw en de processen die in de hele waardeketen van het product plaatsvinden⁸, ligt voor ingenieurs/architecten een belangrijke uitdaging.

⁴ Sustainable engineering is "*the process of using resources in a way that does not compromise the environment or deplete the materials for future generations.*" Source: UNESCO.

⁵ Hoe ingenieurs de wereld verbeteren, De Tijd, 25 februari 2019

⁶ Professor Steven Van Passel is actueel gewoon hoogleraar en vicerector aan de Universiteit Antwerpen en verantwoordelijk voor het Departement Engineering Management.

⁷ Diaz A., Schöggli J.-P., Reyes T., Baumgartner R. J., Sustainable product development in a circular economy. Implication for products, actors, decision-making support and live cycling information management, Sustainable Production and consumption, 26 (2021), 1031-1045.

⁸ K. van Doorselaer en E. du Bois, Ecodesign. Ontwerpen voor een duurzame en circulaire economie, Academia Press, Gent, 2018

Wat specifiek de architect-ingenieur betreft, zal de Ontwerprichtlijn als gevolg hebben dat, bij het uittekenen van het ontwerp en de technische adviseren bij het uittekenen van ontwerpen, rekening zal moeten worden gehouden met de prioriteit die, in de gebruiksfase van een gebouw en de daarin opgenomen materialen en technische uitrustingen zal worden gegeven aan de *mogelijkheid tot herstel*. Zelfs bij deskundigenopdrachten, die aan architecten of ingenieurs zullen worden toevertrouwd, zal, bij het opstellen van technische adviezen, rekening moeten worden gehouden met de voorrang die moet worden gegeven aan de mogelijkheid op herstel of reparatie, eerder dan aan de vervanging van een gebrekkig product of goed door een nieuw product.

De ingenieur en, bij uitbreiding, de architect zullen dan ook een belangrijke taak moeten opnemen in voornoemde ontwikkelingen en mede borg staan voor het realiseren van de vooropgestelde duurzaamheidsdoelstellingen die zich uiteindelijk in de gebruiksfase van het product of gebouw zullen veruitwendigen en onvermijdelijk zullen worden beïnvloed worden door de herstelverplichtingen zoals opgenomen in de Ontwerprichtlijn:

"The transition to a circular economy (CE) produces a range of new challenges for designers and requires specific knowledge, strategies, and methods. To date, most studies regarding design for a CE have been theoretical and conceptual, hence limited research has been conducted on the practical implications of designing for a CE"⁹.

4. Besluit

Met de Ontwerprichtlijn d.d. 22 maart 2023 heeft de Europese Commissie een voorstel geformuleerd rond het uitwerken van gemeenschappelijke regels ter bevordering en aanmoediging van de reparatie van goederen. Het betreft hier een Ontwerprichtlijn die een onderdeel vormt van het globale actieprogramma van de Europese Commissie met het oog op het bevorderen van een duurzame economie. Er is hierbij sprake van een *drieluik*, m.n., aanvullend op de Ontwerprichtlijn, enerzijds, een Ontwerpverordening waarbij wordt beoogd een kader vast te stellen voor het vaststellen van vereisten inzake het ecologisch ontwerp voor duurzame producten en, anderzijds, een Ontwerprichtlijn Consumenteninformatie, die tot doel heeft de positie van de consument te versterken voor de groene transitie en dit door middel van een betere informatieverlening en een bescherming tegen oneerlijke (handels)praktijken.

Met deze *drie initiatieven* beoogt de Europese Commissie, een transparant juridisch kader aan te reiken waarbij naar de toekomst toe de klemtoon komt te liggen op duurzaamheid van de aangeboden producten, met als gevolg dat, enerzijds, de afvalstromen worden beperkt en, anderzijds, een aantal ecologische voordelen worden gerealiseerd zoals m.n. de beperking van de CO²-uitstoot.

⁹ Dokter, G., Thuvander, L., Rahe, U., How circular is current design practice? Investigating perspectives across industrial design and architecture in the transition towards a circular economy, Sustainable Production and Consumption, 26 (2021), 692-708.

De Ontwerprichtlijn beoogt een *dynamisch en evolutief instrument* te vormen waarbij, via een bijlage, het aantal producten dat onderworpen is aan dit recht op herstelling met de tijd en in functie van de commerciële en technische marktontwikkelingen geleidelijk kan worden uitgebreid.

Het legistisch goedkeuringsproces van de Ontwerprichtlijn bij het Europees Parlement is actueel lopende en, bij een eerste lezing, heeft de Commissie voor de Interne Markt en de Consumentenbescherming in het rapport van 26 juni 2023 een aantal amendementen geformuleerd. Met deze voorstellen wordt, vooreerst, de herstelverplichting verder aangescherpt en nog duidelijker uitgewerkt ten voordele van de consument waarbij tevens een *herstelverplichting* in hoofde van de producent wordt opgenomen. Daarnaast wordt beoogd om een volwaardige markt voor de herstelling van producten te creëren die *aanvullend* zal functioneren aan de markt van de herstelling door de producenten. Teneinde het functioneren van deze markt te faciliteren wordt voorzien in een transparant ter beschikking stellen (via onlineplatformen) van informatie rond de voorwaarden waaronder herstellingen aan goederen kunnen worden uitgevoerd alsmede de mogelijkheid om, met het oog op het uitvoeren van herstellingen, onderdelen te bekomen.

De amendementen worden dan ook in het rapport samengevat als volgt:

"Empowering consumers to have their goods repaired and truly supporting the ambition to create a circular and climate neutral economy." (European Parliament, 2019-2024, Committee on The Intern Market and Consumer Protection, 2023/0083 (COD), Draft report, June 26, 2023, blz. 46-47)

In afwachting van de definitieve goedkeuring van de Ontwerprichtlijn door het Europees Parlement, staan niet enkel een aantal industriële sectoren voor grote uitdagingen; ook de sector van de dienstverlening en inzonderheid de ingenieurs en architecten hebben als uitdaging om hun toekomstige activiteiten en bijhorende adviesverlening af te stemmen op de fundamenteel gewijzigde visie, m.n. het integreren van het circulair bouwproces als leidmotief zowel bij het uitwerken van architecturale ontwerpen als bij de adviesverlening wanneer zich bepaalde technische gebreken met betrekking tot de uitgevoerde aannemingswerken of geplaatste uitrustingen veruitwendigen.